

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА  
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО  
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції  
молодих учених та студентів  
(04-05 листопада 2021 р.)**

**1 том**

**УДК: 37+78+792.8+008-021.1**

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства.** Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

3. Залевська О.Ю. Зародження та розвиток постмодерністського стилю у культурі та мистецтві світу й України. *Вісник ХДАДАМ*. 2013. № 2. С. 120 – 124.

**Гринчук Ірина Павлівна**

кандидат педагогічних наук, доцент

(ТНПУ ім. В. Гнатюка, Україна)

## **АПРОБАЦІЯ НОВІТНІХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ (на прикладі курсу «Основи музично-педагогічних досліджень»)**

Сучасні суспільні виклики до системи вищої освіти ставлять перед викладачами низку актуальних завдань, серед них і вимога активізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, використання проєктних технологій, інтерактивних методик задля формування у студентів «4 С» (communication, creativity, critical thinking and cooperation/collaboration), комплексу фахових і особистісних компетентностей.

З цією метою в жовтні цього року в рамках днів факультету мистецтв заняття з курсу «Основи музично-педагогічних досліджень» із студентами-другокурсниками перетворилися на своєрідний «практикум креативності», на яких були задіяні наступні інноваційні форми: квест, рейтинг, оцінювання-диспут, презентація аналізу-інтерпретації твору із використанням новітніх методик. На нашу думку, вони є ефективними власне для формування пошуково-дослідницького досвіду, уміння ставити ключові запитання і давати на них відповіді, висловлювати особисті судження, аналізувати, аргументувати, дискутувати та ін.

Перше і друге завдання було присвячене функціям мистецтва, музичного мистецтва зокрема. Студенти ознайомилися із змістом визначень (зачитувався лише зміст дефініції, оминаючи її назву) і за методом «ключового слова» визначали функцію, створювали та аргументували власний рейтинг функцій «Топ-3», ілюструючи на прикладі зразків музичного мистецтва.

Серед 10 функцій мистецтва, поданих у довільній формі (суспільно-перетворююча, компенсаторна, пізнавально-евристична, художньо-концептуальна, передбачення («кассандрівське начало»), комунікативна, виховна («катарсична»), сугестивна, естетична, гедоністична), «легко впізнаваними» для усіх студентів стали естетична, виховна і гедоністична. Ці ж функції очолили і

рейтинги «Топ-3» у значної більшості студентів, згадувалися також функції самовираження, арт-терапевтична, релаксаційна та ін.

Самоаналіз студентів (студентка Т.Г.) засвідчив наступне: «Цікавим стало те, що можна було перевірити свої знання, дослідницькі уміння у дещо нестандартному варіанті, що в подальшому можна використати у своїй професійній діяльності. Як на мене, така форма є важлива для розвитку критичного мислення, її потрібно застосовувати у сучасній педагогічній діяльності». Ще одна витримка: «Постає питання «Чи потрібні такі форми?» і моя відповідь – однозначно «Так!». Мені, як майбутньому педагогу мистецьких дисциплін, це необхідно для того, щоб уміти глибше осмислювати мистецтво, аналізувати себе і людину загалом, відповідно гармонійно з нею співпрацювати» (Г.Т.).

Оцінювання-диспут «Скульптура чи пам'ятник? Ідея? Образ? Символ?» було присвячене трьом артефактам сучасного мистецтва і мало на меті формування критичного судження щодо творів різних видів мистецтва, загальнокультурної компетентності студентів загалом.

Серед артефактів: скульптура Францу-Ксаверу Моцарту, «львівському» Моцарту, який присвятив місту 30 років свого творчого життя. Одразу ж після встановлення у рамках мистецького проєкту LvivMozArt (засновниця – всесвітньо відома українська диригентка Оксана Линів), він «розділив» містян, поставив запитання, наскільки «зчитуються» усі приховані символи складної долі сина великого В.-А. Моцарта? Наскільки він є даниною пам'яті і вдячності нащадків? Чи це «мистецька провокація», яка має на меті збурення думок? Ці питання дискутувалися і у групі студентів.

Наведемо витримки: «Цей пам'ятник-символ несе у собі багато прихованих сенсів: дві лівих ноги символізують важкий життєвий шлях Ф.-К. Моцарта («Бути сином Вольфганга-Амадея Моцарта – це як жити з двома лівими ногами»), босі ноги – ранній початок самотійного життя, ледь помітне обличчя з-під «нависаючої» перуки – ніжна душа, яка ховається від життєвих негараздів, відсутність п'єдесталу – своєрідний припис Моцарта-молодшого до галичан. Він незвичний, без традиційного «портретизму» і величі, складний до «зчитування» символів» (студентка Т.Т.).

Другий артефакт – перший у світі пам'ятник-образ Блаженнішому Любомиру Гузару, усі деталі-символи якого творять цілісний образ великої Особистості. Наведемо слова студентки: «На пам'ятнику є слова Блаженнішого, що особисто для мене вже 3 роки є *credo* мого життя: «Найголовніше – бути людиною».

Третій артефакт – 3D-модель американського митця та віртуального художника Чада Найта, яка є присвятою його батькові. «Її основна ідея – жертовність батьків заради щасливого життя їхніх дітей. Син немов «складається» із частинок свого батька, що останній добровільно віддав йому» (Т.Г.). Цікаво, що студенти запропонували власні назви до 3D-скульптури: «Захисник», «Жертвність батьків», «Другий я», «Породження нового», «Відданість». Додатковим запитанням було: «Який музичний твір є, на вашу думку, співзвучним?»

Творчо проявили себе студенти, захищаючи власні презентації аналізу-інтерпретації музичного твору. Загалом, були підібрані якісні зразки виконання музичних творів, відповідний музикознавчий супровід, асоціативний вербальний та візуальний ряд. Так, серед методичних «знахідок» студентів: віртуальна екскурсія залами музею Ю. Словацького (уродженця Кременця, що на Тернопіллі), його поетичні рядки до пояснення мазурки Ф. Шопена (А.Н.); також відео із власним виконанням автора, його співставлення із музичними ілюстраціями ноктюрнів різних епох, зокрема, Дж.Фільда, реформатора цього жанру Ф. Шопена (як еволюція жанру) при поясненні ноктюрну Р. Лісової (Т.Р.) та низка інших.

Таким чином, можемо переконалися у ефективності згадуваних вище форм у процесі становлення креативної та критично мислячої особистості майбутнього вчителя мистецьких дисциплін.

**Дереновська Ю.Я.**

ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К.Д.Ушинського"

Науковий керівник – кандидат педагогічних  
наук, старший викладач **Грінченко А.М.**

## **РОЗВИТОК ПОЛІФОНІЧНИХ НАВИЧОК УЧНІВ-ПОЧАТКІВЦІВ В ПРОЦЕСІ ГРИ НА ФОРТЕШАНО**

Важливим виконавсько-педагогічним завданням викладача-музиканта у процесі навчання гри на фортепіано учнів-початківців є прищеплення поліфонічних навичок та умінь. Актуалізація означеного пов'язана з його поліфункційністю у виконавстві. Він формується з перших кроків навчання і потребує подальшого розвинення на рівні поліфонічних умінь та поліфонічного мислення. Як професійний навичок застосовується в оволодінні усіх жанрів музичного мистецтва. Поняття «поліфонія» (від греч. poly – багато і phone – звук) як музичний термін означає вид багатоголосся, у якому спостерігається самостійне розгортання